

A harcközi zászlóalj hadtáp támadásban*

(Dvina „Összefegyvernemi manőverek” tapasztalata alapján)

A korszerű harcközi alegységek nagyerejű harceszközökkel, nagy fokú mozgékonyssággal és manőverező képességgel rendelkeznek. Ezért fontos szerepet töltenek be az ellenség védelmének áttörésében, a támadás sikerének kifejlesztésében, valamint hídfők és kedvező terepszakaszok birtokbavételében. A hk. alegységek harcának sikeres végrehajtása nem képzelhető el pontosan szervezett, folyamatos lőszer-, üzemanyag-, élelem-biztosítás, valamint időbeni technikai, eü. segélynyújtás nélkül.

A hk. z. hadtápbiztosításának megszervezését vizsgáljuk meg támadó harcban, a „Dvina” gyakorlat tapasztalatai alapján.

A hk. z. hadtápjá:

- ellátó szakaszból,
- technikai kiszolgáló rajból és
- zászlóalj segélyhelyből áll.

Az ellátó szakasz rendeltetése:

- lőszer, üzemanyag, élelem mozgókészletek megalakítása, valamint
- ezek szállítása az alegységekhez.

Alegységeinek erőivel étkeztető és gazdasági ellátó pontot telepít.

A zászlóalj segélyhely feladata az elsősegélynyújtás a sérült harc-kocsizók részére a harcmezőn, azok hátraszállítása a zászlóalj segélyhelyre, előkészítésük kiürítésre az ESH-re.

A technikai kiszolgáló raj végrehajtja a harci technika folyó és kis-javítását a harcmezőn, megerősítő vontató segítségével hátraszállítja a sérült technikát és átadja a sérült gépjárművek gyűjtőhelyének. Harcban ez a raj javító-kiürítő csoportot hoz létre.

Kiindulva a harctevékenységek végrehajtásának sajátosságaiból, a hadtáp alegységek ismert meglévő szervezetéből a hk. z. hadtápjának munkáját némileg másképpen szervezik meg, mint például a gépkocsizó lövész-zászlóaljét.

A hk. z. hadtáp megszervezésének egyik változatát a „Dvina” manőveren tanulmányozhattuk.

* A Tüli Sznabzsnyie 1970/9. számában megjelent cikk rövidített fordítása.

Az összpontosítási körletben a hadtáp alegységek a hk. századokkal együtt települtek. Itt feltöltötték a harcjárműveket üzemanyaggal, de nemcsak a tartályokat töltötték fel gázolajjal, hanem minden hk-ra még 2 db 200 l-es hordót is elhelyeztek. Ezzel jelentősen javították a menettartalmat. Ellenőrizték a lőszerkészletek mennyiségét, és a hiányzó készleteket itt adták ki a kezelőknek. Megszervezték a katonák meleg-étkeztetését és valamennyi jármű technikai kiszolgálását.

A hiányzó anyagkészleteket a meghatározott normáig az e. szállító eszközeivel szállították ki a zászlóaljhoz. Az összpontosítási körletben az alegységek megerősítést kaptak: sebesültvivőket, tartalék-alkatrészeket, vontatót és üzemanyagtöltő gépkocsit.

A zászlóalj hadtáp munkája támadásban rendszerint igen nehéz útvonalakon között, az ellenség összpontosított tüzfegyvereinek állandó hatása alatt folyt. A hadtáp áttelepülése, az utánszállítás és a kiürítés közvetlenül a hk-k nyomában került végrehajtásra. A menetvonalak nagyon nehezen voltak járhatók kerekes járművekkel. A „Dvina” manővereken a munkát még nehezítette az is, hogy a harckocsizók erdős, mocsaras terepen tevékenykedtek. Ezt természetesen számításba vették és időben rendszabályokat hoztak a hadtáp alegységek hk. szd.-ok mögötti, utakon kívül történő mozgásképeségének a növelésére.

Azt is figyelembe kellett venni, hogy a harci körülmények megkövetelték a hk-k utánpótlását lőszerrel és üzemanyaggal. A személyi állomány részére a meleg étel kiadása a harcmezőn az alegységek hátravonása nélkül, közvetlenül a fedezékben történt.

A zászlóalj segélyhely és a gazdasági ellátó hely részére egy-egy speciálisan berendezett láncfalpas szállító eszközt jelöltek ki. A zászlóalj segélyhely pc. száll. eszközén volt a tartalék eü. anyag, a hordágyak és más eü. berendezések, amelyek magánál a sérült járműnél szükségesek a sebesültek segélynyújtásához.

A gazdasági ellátó helyre rendelt páncélozott szállító eszköz be volt rendezve két ételmezt és egy teát főző, összesen három speciális üsttel, víztároló tartállyal és ládákkal. Volt benne a szakácsok részére munkahely az ételmezes cikkek mozgás közbeni feldolgozására. Még egy páncélozott szállító gépkocsit az ellátó szakaszhoz jelöltek ki üzemanyaggal és lőszerrel.

A három db láncfalpas szállító gk. jelentősen növelte a z. htp. manőverező képességét. Lehetővé tette, hogy a lőszer és a meleg ételmezt közvetlenül a harcmezőn, a terepen a századokhoz szállítsák, onnan pedig kiürítsék a sebesülteket.

Az összpontosítási körletben a z. hadtáphelyettes meghatározta a harcbavetés terepszakaszára végrehajtott menetben a hadtáp alegységek menetének rendjét, azok elhelyezkedését a megindulási körletben, valamint az összeköttetés megszervezését, a felhasznált lőszer, üzemanyag feltöltését, a segélynyújtást a sebesültek részére és a meghibásodott járművek javítását.

Az összpontosítási körletből a peremvonalig történő előrevonás során a hadtáp alegységek követték a z. menetrendjét. Elöl a zászlóalj segélyhely, emögött a technikai kiszolgáló raj, végül anyagi eszközökkel az ellátó szakasz menetelt.

A rohamhoz való szétbontakozás terepszakasza előtt feltöltötték a harckocsikra erősített hordókból a harcjárművek tartályait. A feltöltés után a hordókat otthagyták a földön, majd ezeket összegyűjtötték és átadták az egység üzemanyagraktárnak.

Menetközben a zászlóalj segélyhely felcsere nyújtott elsősegélyt. A meghibásodott technikát az egység technikai zárórészlege javította meg. A z. hadtáp aleggységek az ellenség védelmének peremvonala előtt, a roham kezdetére biztosították anyagilag a hk. századok támadó tevékenységét. Támadásban követték a harcrendet, készenlétben az anyagi eszközök átadásához szükséges szétbontakozásra.

A zászlóalj segélyhely és a technikai kiszolgáló raj közvetlenül a z. FP mögött települt át, a z. ellátó szakasz pedig ezek mögött.

A hadtáp aleggységek ilyen közelsége a harcrendhez biztosította a hk. századok határozott és nagy fokú manőverező tevékenységét. Mivel a hadtáp aleggységek nem voltak távol, a z. TÖF időben tudott intézkedni az áttelepülésre, az egészségügyi és technikai segélynyújtásra, az anyagi eszközök és meleg élelem kiszállítására.

A zászlóalj segélyhely és a technikai kiszolgáló raj, pontosabban a javító-kiürítő csoport együtt történő telepítése és áttelepítése azzal magyarázandó, hogy a hk. z-ban a sebesültek leggyakrabban a megsérült harckocsikban lesznek.

A technikai kiszolgáló raj erőivel a támadás folyamán technikai figyelőpontot szervezett híradó eszközökkel a hk. századok harcrendje mögött, olyan helyen, ahonnan jól meg lehetett figyelni a harcmezőt. Ez rendszerint a zpk. figyelőpontjához közel helyezkedett el. A technikai kiszolgáló raj erői-eszközei és a hk. vontatók fedezékbe helyezkedtek, nem messze a technikai figyelőponttól.

A technikai figyelőpont parancsnoka meghatározta a technikai kiszolgáló rajnak a sérült járművek helyét. Ezekhez kimentek a vontatók és bevontatták azokat közeli fedezékekbe. Ide vonták előre a javító részleget. Néhány megsérült harcjárművet a kezelőszemélyzet javított meg. Amikor a hk. helyreállítása 2 óránál hosszabb időt igényelt, átadták azokat az egység javító műhelyének.

A fedezékbe vontatott sérült járművekhez páncélozott járművön odaérkező zászlóalj felcsere és egészségügyi katonák kiemelték a sebesülteket a járművekből, majd összegyűjtötték őket az ellenség tüzétől védett helyen. Innen az ESH eü. járműveivel kiürítették azokat.

A lőszerutánpótlást, a meleg élelem kiszállítását és a harckocsik feltöltését üzemanyaggal — rendszerint — a harcnap végén hajtották végre. A zpk. meghatározta a századok gyülekezési helyeit és parancsot adott kísérők kijelölésére, akik a meghatározott találkozó helyről a hadtáp szállító eszközöket az aleggységekhez vezették.

Amikor a helyzet nem tette lehetővé a hk. századok gyülekezését, a zászlóalj hadtáp az anyagi eszközöket egyenesen a harcrendbe szállította. Ebben az esetben a lőszer szállító járművek és az üzemanyag-töltő gépkocsik fedezékbe álltak, az egyenként ideirányított harckocsikat feltöltötték üzemanyaggal, lőszerrel. Ezután a harckocsik ismét elfoglalták helyüket a harcrendben.

A támadás folyamán is voltak olyan esetek, amikor egyes harckocsik löszere teljesen elfogyott. Ilyenkor a harckocsikat kivonták az ellenség figyelése alól, majd odairányították a páncélozott szállító járművet.

A harckocsizók étkeztetését a következőképpen szervezték a manővereken. A menet előtt a személyi állománynak feljavított reggelit adtak ki, ezzel egyidőben kiadták a közbeeső étkezésre a hideg élelmet. Ebédet nem készítettek, de kétfogásos vacsorát és teát adtak. Az étkezés megszervezésének ez a formája támadásban helyes. Természetesen a reggeli és a vacsora feljavítása, valamint a közbeeső étkezésre kiadott élelem, harcban az ebédre meghatározott élelemmennyiségen felül került kiosztásra.

A támadás folyamán a z. hadtáp alegységeknek — a helyzet szerint — naponta többször át kellett települniük. Minden áttelepülés után a szállító eszközöket megbízhatóan fedezték és figyelmesen álcázták. Különös figyelmet fordítottak a hadtáp őrzés-védelmére, oltalmazására, melyet saját erőkkel, eszközeikkel szerveztek meg. A tapasztalatok szerint az alegységek folyamatos anyagi, eü. biztosítása megköveteli, hogy az ellátó szpk. állandó rádióösszeköttetésben legyen a z. TÖF-el. Ez az összeköttetés hiányzott a gyakorlatokon. Ezért voltak esetek, amikor az ellátó szakasz lemaradt, parancsnoka elvesztette a fejét, nem ismerte a helyzetet. Ilyen esetekben kizárt az anyagi eszközök utánpótlása és meleg élelem időben történő kiadása.

A manőverek folyamán a hk. alegységek vízi akadályon is átkeltek. A hadtáp alegységek átkelése — elkeseredett harcok folyamán — nehéz és kivételes szervezettséget követel. A folyóhoz való kijutásig a VÁK-ban feltöltötték a járműveket lőszerral, üzemanyaggal, kiürítették a sebesülteket és betegeket. Itt készítették el a meleg élelmet is.

Az előrevetett alegységeket a folyóhoz való előrevonásuk alatt a technikai kiszolgáló raj, a javító részleg, a vontató követte az átkelőhelyre. A harckocsik meghibásodása vagy elakadása esetére készenlétben állt a vontató segítség nyújtására. Az egészségügyi segínyt az előjáró által szervezett átkelési segélyhely nyújtotta a sebesülteknek.

A folyó túlsó partjára a harcrend mögött elsőként a zászlóalj segélyhely kelt át és ott a zpk. figyelőpontjához közel helyezkedett el. Amikor az összes harckocsi átkelt, azok mögött következett a technikai kiszolgáló raj és a végén az ellátó szakasz.

A „Dvina” manővereken a harci alegységek anyagi biztosításában a hk. z. hadtáp sikeresen teljesítette minden feladatát. A beosztottnak módjuk volt a hadtáp alegységek harcra történő előkészítését, felkészítését és a harcban végzendő hadtáp munkát gyakorolni.